

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

juuni 2022 nr 5 (246)

Kõrget lendu, head lõpetajad!

*Sa ei ole kellestki parem.
Sa ei ole kellestki halvem.
Sulle on antud maailm.
Näe, mis seal näha.*

*Hoia seda, mis on su ümber,
hoia, kes kõrval.
Kõik olendid omamoodi
on naljakad.
Kõik, kõik on õrnad.*

Doris Kareva
„Sa ei ole kellestki parem“

Omamoodi õrnad oleme me kõik – mina, õpetajad, lapsevanemad, aga ka meie selle aasta lõpetajad Madis, Engel ja Mirjam.

Rõõmu teeb see, et põhikooli lõpuks on õpilased omandanud ühe suure koguse vajalike oskusi ja teadmisi ehk üldpädevused.

Meie õpetajad, meie kogu Kihnu koolipere on oma tööga hästi hakkama saanud, igaüks on andnud oma panuse, et need õpilased, nii ilusad, rõõmsad ja targad meie koolist lendu tõusevad.

Kuid need viied ja neljad tunnistusel ei ole lihtsalt numbriks või näitajad, et õpilane oskab kirjutada, teab Pythagorase teoreemi või teab, mis on aatom. Need viied ja nel-

jad näitavad seda, et õpilased oskavad teha tööd, pingutada, on kohusetundlikud, oskavad loobuda ahvatlustest eesmärgi nimel, oskavad suhelda, oma aega planeerida ja toime tulla pingetega.

Ütlen julgelt ja uhkelt, et see klass tervikuna on meie kooli ühe põhiväärtuse, kihnu kultuuri, väga tugevad edasikandjad. Madisele, Mirjamile ja Engelile on väga oluline oma kodusaar ja kihnu kultuur.

Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, oma võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkami-

seks järgneval haridustasemel. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis. Ütlen veendumusega, et Engelil, Madisel, ja Mirjamil on selge arusaam oma tulevastest rollidest. Aga.... tulen tagasi Doris Kareva luuletuse juurde... Kõik on õrnad.

Ma tänan teid, head lapsevanemad, perekonnad, kes te pingutate iga päev selle nimel, et teie lastel oleks hea, turvaline kasvada ja õppida, et neil oleks võimalused tagada endale meelepärane tulevik.

Selleks, et hoolitseda oma laste eest, peame meie lapsevanematena hoolitsema ka enda eest, oma tervise eest, nii vaimse kui füüsilise.

On selgeks tehtud, et lastel, kellel on optimistliku ja positiivse ellusuhtumisega vanemad, on suurem enesekindlus ja tahtejõud igas olukorras hakkama saada. Need lapsed on õnnelikud.

Head lapsevanemad ja perekonnad, soovin teile ikka head tervist ja optimistlikku ellusuhtumist.

Klassijuhataja on nagu ema koolis, kelle poole võib alati pöörduda ükskõik mis murega. Õpetaja Kai on kindlasti olnud alati oma õpilastele toeks. Engel, Madis ja Mirjam on õpetaja Kaid iseloomustanud järgmiste sõnadega: avatud, loov, empaatiline, hooliv, noortepärane, alati muresid lahendav – parim klassijuhataja on õpetaja Tünnpuu Kai!

Head lõpetajad, nüüd põhikooli lõpuks olete te valmis võtma rohkem vastutust ja langetama ise tähtsaid otsuseid. Soovin teile, et kirk tunne head tunnet oma saavutustest ei kustuks ja innustaks teid uutele tegudele ning hirm tundmatu ees ei saaks nii suurt võimu, et tegemata jääb midagi olulist.

Ja ükskõik kui kaugele te ei lendaks ja mida te ei teeks, ärge ära unustage inimesi, kes teid armastavad, ärge ära unustage iseennast, oma südant, kes te olete, kus te tulete ja kus on teie kodukoht – Kihnu saar.

Engel, Madis ja Mirjam iseloomustasid kõik üksteist sõnaga kallis. See on väga tugev, sügava mõttega sõna ja näitab, tugevaid ja usalduslikke sõprussidemeid. Ja veel, nad kõik märkisid, et on üks-teisele eeskujuks!

Kihnu Kooli 2022. aasta lõpetajad.

Kolde Engel Laos
Engeli põhikooli lõpetami-

se loovtöö “50-ndate aastate stiilis kleidi õmblemine”. Juhendaja õpetaja Kai.

Madis ja Mirjam iseloomustasid Engeli: elurõõmus, õiglane, hoolitsev, kannatlik, tohutu elutark, alati enda arvamusega, väga kallis sõber.

Õnnitlen Sind, hea Engel, eduka Kihnu Kooli lõpetamise puhul hinnetega hea ja väga hea, kiituskirjad õppeainetes kihnu laul ja tants, muusikaõpetus ja ühiskonnaõpetus.

Toomemäe Madis Umb

Madise loovtöö “Kelgu restaureerimine”. Juhendajad vanemad Vallo ja Hille Umb.

Mirjam ja Engel iseloomustasid Madist: töökas, asjalik, väga tark, jõuline, elurõõmus, abivalmis ja hooliv, väga kallis sõber.

Õnnitlen sind, hea Madis, eduka Kihnu Kooli lõpetamise puhul hinnetega hea ja väga hea ning kiituskirjad õppeainetes kihnu laul ja tants ning ühiskonnaõpetus.

Noodi Mirjam Aav

Mirjami loovtöö omaloominguline akordionipala “Reilender”. Juhendajad õpetajad Hilma ja Egert.

Engel ja Madis iseloomustasid Mirjamit: püüdlik, kannatlik, teeb rohkem kui vaja, mängib hästi pilli, hooliv ja südamlilik, väga kallis sõber.

Õnnitlen sind, hea Mirjam, väga eduka Kihnu Kooli lõpetamise puhul.

Kiituskiri väga hea õppe-dukuse ja eeskujuliku käitumise eest. Mis tähendab et lõputunnistusel on kõik väga head hinded ja lõpueksamid on sooritatud väga headele tulemustele.

Soovin, et teie unistused täituksid ja innustan teid kõiki õppima läbi elu!

Jana Ruubel,
direktor

Tere kõigile kohalviibijatele!

Aasta on lennanud ja taas on kellelgi aeg siit, Kihnu Koolist minna... 50. lend lahkub – Mirjam, Engel ja Madis, 9 aastat on möödas, uued põnevad rajad juba ootamas.

Tahaks seegi kord teha kokkuvõtte, meenutamaks õpetajaid, sündmusi ja saavutusi. Kõike kokku koguda ei jõua, meie päevakangelased on aktiivsed tegelased – arvukalt rolle koolinäidendites, osalemisi ja võitegi erinevatel konkurssidel ja võistlustel, kirjutatud jutukestest ja luuletustest ning kujundatud plakatitest võiks anda välja raamatu. Laulud, tantsud, pillilood... ikka on nad esiplaanil ja hingega igal pool kaasa löömas. Meenutada on palju, piltlikult kirjeldades saan mina oma looga joonistada puu, mille okste ja lehtede varjus elavad mälestused oma elu.

Niiis... Lugu algab tegelikult juba lasteaiast - siin Kihnus jagavad lasteaed ja kool nii maja, kui õpetajaid ning seetõttu saab sageli just lasteaiast alguse nii mõnigi viljakas

koostöö, mis jätkub edaspidi koolis. Lasteaia õpetajateks olid sel ajal Eda Tenson, Annika Annuk, Milvi Vahkel, Agne Alas, Ille Aas ja Elme Männi, lisaks veel muusikaõpetaja Hilma Kerbak ja liikumisõpetaja Ragnar Anniko. Esile võiks tuua, et siis kui Mirjam, Engel, Madis Kihnu lasteaias käisid, oli seal 2 rühma ja 33 last. Lasteaia lõpupidu peeti 2013. aasta kevadel rattamatka ja suure tordiga, nagu ikka.

Ning siis, 1. septembril 2013. aastal algabki kõnealuse kolmiku koolitee. Aktusele tul-lakse 42. lennu käekõrval. Esimese käepigistuse said Mirjam-Engel-Madis Kihnu Kooli direktor Toomas Pajulalt ja lille ulatas huvijuht Anu Saare. Esimeseks õpetajaks oli Külli Laos ja klassikaaslasteks 4. klassis õppivad Joanna ja Timur.

Koos päevakangelastega alustasin sel päeval oma tööd Kihnu Koolis ka mina. Olin aktusel ja mäletan neid hästi. Lisan siia ühe mällu jäänud pildi sellest päevast, illustratsiooniks me loole – kolm vastset esimese klassi õpilast olid väga väarikad ja uhked oma

esinduslikes Kihnu rõivastes, nagu tõelised traditsioonikandjad. Muide, see avaaktselt saadud mulje kannab siiani – te oletegi väärikad ja väljapeetud Kihnu kultuuri esindajad nii siin Kihnus, kui ka mujal.

Tagasi esimese kooliastme juurde... Kõigil kolmel oli koolis ees, nii õppimas kui õpetamas ka mitmeid lähisugulasi, seega päris võõras see koolielu ehk polnudki... Lisaks põhiainetele hakkasid Mirjam, Engel, Madis õpetaja Külli käe all rikastama oma kihnu keelt ning õppima ka kihnu laulu ja tantsu. Veel olid nende õpetajateks esimesel neljal aastal juba lasteaiast tuttavad muusikaõpetaja Hilma ja kehalise kasvatusõpetaja Ragnar. Alates teisest klassist olid päevakangelased liitklassina koos vastse 1. klassiga. Ainetest lisandus inglise keel, õpetajaks Erle Tapp ning kunsti- ja tööõpetust hakati õppima siinkõneleja käe all.

Esimeste kooliaastate mälestustest tõid Mirjam, Engel, Madis ise esile matka Pilliotsa, koos neljandike ja emadega, 1. klassi lõpus ning huvijuht Anu juhtimisel teoks saanud jõulunäidendeid.

Lugu läheb edasi - õppeaasta 2017/2018 ja 5. klass. Mirjam, Engel ja Madis saavad endale uueks klassijuhatajaks õpetaja Erle, liitklass jääb samaks, endiselt ollakse koos aasta noorematega. Tulevad ka mõned uued õpetajad: loodusaineid ja inimeseõpetust annab õp Triinu Vohu, ajalugu Toomas Pajula, matemaatikat õp Evi Tõeväli, eesti keelt ja kirjandust ning inglise keelt, klassijuhataja õp Erle. Kihnu Kooli uueks huvijuhiks saab lasteaiast tuttav õp Elme Mäni.

Klassijuhataja-inglise keele õpetaja Erle jättis kustumatu mälestuse meie koolilõpetajatele oma kella-viie-tee üritusega. Omaltpoolt lisaks juurde veel, et praeguseks on õp Erlest saanud lisaks inglise keelele ka ajaloo õpetaja ja

toonane Elizabeth II sünnipäevaga seotud üritus oli väga märgiline algus uude teemasse.

Läheme looga edasi... 6. klass ja jälle uus klassijuhataja – seekord loodusainete õpetaja Triinu Vohu, liitklassikaaslasteks saavad nüüd 7ndikud Hettel ja Taimar.

Veel muutusi koolis: Kihnu Kool saab uue direktori ja ajalooõpetaja – tööle asub Jaan Urvet. Direktori kaasa Krista Urveti abil saab kool endale ka, esmakordselt ajaloos, sotsiaalpedagoogi. Töö- ja tehnoloogiaõpetajaks on nüüd Ain Jepišov. Õppeainetest lisandub vene keel, mida õpetab Ly Lilles. Eesti keelt, kirjandust ja inimeseõpetust hakkab õpetama Hille Umb.

Päevakangelased meenutavad, et koostöö õp Triinuga oli väga mälestustarikas... nimetades mõnda: oma klassi seina maalimine (tulemust võib vaadelda loodusainete klassis siiani), matk Sangelaiule, kraanijärvede õppevideo ja Playback.

Lugu edasi heietades, jõuame õppeaastasse 2019/2020, 7. klass ja algab viimane kooliaste.

Veenvatel põhjustel teeb koolitöös pikema pausi õp Triinu ja tema kenasti sisetöötatud klassijuhataja-kingades üritab edasi liikuda siinkõneleja. Liitklassis ollakse nüüd koos 8ndike Hetteli ja Taimari ning 9ndike Kärtolini ja Rasmusega.

Loodusaineid ja arvutiõpetust hakkab õpetama Oie Merimaa, kehalist kasvatust õp Daniel Tapp. Õppeaasta algab nagu tavaliselt, õppetöö sujub ja üritused toimuvad... meenutagem jõule, koos jõulunäidendiga, mida kangelaslikult lavastas õp Hille ja kevadel suurejoonelist Kihnu valla naistepäeva pidu, kus ka pea kogu kool kaasa löi.

Siis, aga saabub meie ellu kutsumata külaline – koroon. Eriolukord ja koduõpe, suur segadus, hangunud näod ekraanidel, palju vanu ja uusi seadmeid ning uut moodi

õppimise/õpetamise metoodikaid. Elu ja suhtlus kolib internetti, õnneks siiski ajutiselt.

Külaline tuli, et jääda – ning nüüd vaatame sellele segadusele tagasi juba suht rahuliku pilguga ja oleme kogenumad... 2020. aasta kevad-suvel lõpetavad kooli Kärolin ja Rasmus, kes seekord pääsevad eksamitest.

Aeg ei peatu... ja saabub 8. klass, klassikaaslasteks on jäänud 9ndikud Hettel ja Taimar. Kihnu Kool saab taas uue direktori, kelleks on varasematest suusa- ja kehalisetundidest ning noorsootööst tuttav Jana Ruubel. Ajalooõpetaja osa võtab nüüd enda õlule õpetaja Erle. Uueks matemaatika õpetajaks saab õp Ly, kes jätkab ka vene keele õpetamist.

Koduõpet ja ärajäänud üritusi saame ka sellel õppeaastal, kuid oleme nüüd juba paremini valmis ja natuke osavamad. Mõningast vaheldust pakuvad vaatamata raskustele toimunud üritused, näiteks suurejooneline Playback ja meie oma klassiõhtud.

Aasta möödub taas kiirelt,

kevadised eksamid toimuvad ja aktusel saatsime pidulikult koolist ära Hetteli ja Taimari... ning ka muusikaõpetaja Hilma, kes nii muusika kui pilliõpetajana juhatas meie päevakangelased muusikamaailma sügavustesse nii põhjalikult, et nende kolme meisterlik akordionimäng on rõõmustanud meie kõrvu arvukatel üritustel koolis ja ka väljaspool.

Samuti sai Mirjami loovtöoks omaloominguline muusikapala, mille juhendamist alustas just õp Hilma.

Juba otsapidi suvevaheajas viisime lõpuks ellu ka oma klassireisi Lõuna-Eestisse. Siinkohal suured tänud lapsevanem Agole, kes oli nõus meid valla sponsoreeritud rohelise bussi ja kütusega ringi liigutama. Reis oli väga vahva.

Saabub viimane aasta ja 9. klass – nüüd vaid kolmekesi. Olete suve jooksul kasvanud, eriti Madis ja saanud küpsemaks. Olete natuke tõsisemad ja asjalikumad... tööd ja õppimist on palju.

Tuleb ka uusi õpetajaid: muusikaõpetaja ja huvijuht

Egert Pull ja kehalise kasvatuse õpetaja Eliise Roosaar.

Sügist alustame esialgu ilma vene keele õpetajata, kuid alates oktoobrist hakkab seda tegema Tallinnast, veebitundidega õp Marina Alekseev. Muud suuri muutusi koolielus ei ole, üritused toimuvad, näiteks taas-suurejooneline Playback ja uhked-toredad jõulud. Uuel aastal kaitsete edukalt oma loovtööd ja ka see aasta kihutab sajaga kevadesse...

Natuke saame kõik ka koroonaga jõudu proovida, kuid õnneks ilma suurema koduõppeta, lihtsalt lisaks õp Marinale saab näoks ekraanil olla vahepeal mõni teinegi.

Teile selle aasta jooksul päris sageli esitatud küsimused „mida“ ja „kuhu“ on saanud vastused – nüüdseks on kõik sisseastumiskatsed, -vestlused ja -testid üle elatud ning koolid, kus oma teed jätkata, valitud.

Ka eksamid on tehtud: tegite ära kõik teilt oodatava ja natuke rohkemgi. Katsuge teha nüüd rahu ka iseendaga – töö on tehtud, see etapp on läbi... nautige korra rahulolu saavutusest ja jätke meelde see meeldiv tunne, puhake ja vaadake natuke tagasi ka... sest niipea kihutab rong jälle edasi ja tulevad uued katsumused.

Soovin, et te ka edaspidi, veel palju saaksite tunda seda meeldiv-magusat-võidurõõmsat tunnet kordaläinud saavutustest.

Täna ka lapsevanemaid, meie kool-kodu koostöö toimus hästi.

Veel on me jutukeses nime-tamata terve hulk häid „haldjaid“, kellela me siin koolis kuidagi hakkama ei saa – toiduvõlur Talvi Kott ja endine toiduvõlur Merike Mätas. Maja-haldjad – Valve Sutt ja Milvi Vahkel varasemast ning praegune Helle Lumi. Ja veel peavõluri assistent Kelli Mätas.

Täname!

Klassijuhataja Kai

MÄLUMÄNG

Fortuna tõi Fortunale võidu

Meie meeskond Fortuna on osalenud mõlemas mälumängusarjas. Eelmine kord jäime napilt teiseks, seetõttu otsustasime meeskonna nime muuta, lootsime, et ehk õnne- ja saatusejumalanna meid veidikenegi toetab, muide, sama nime on kandnud ka Kihnu Jõnnu üks laevadest.

Meie meeskonnas oli esindatud kuus liiget: Lillemaa Erle, Tärnpuu Kai, Uuemaja Oie, Pärnamäe Mihkel, Pärna Triinu ning Pärna Egon. Mängimas käisid need neli liiget, kes parasjagu minna said. Enne igat mängu pidasime ka põgusalt nõu, mis teemad tulla võiksid. Mõnikord õnnestus ka päris hästi ette näha, eriti siis, kui oli teada, mis parasjagu oluline või mis tähtpäev tulemas on, näiteks sõbrapäev. Siis olid ka küsimused selle tähtpäevaga seotud.

Meie meeskond nautis igat mängu, alati oli me põnevil ja entusiastlikud, eriti veel peale mängu, kui küsimused ikka ja jälle meelde tulid ja magama ei lasknud jääda. Õppisime ka üksteist paremini tundma, saime teada, kes millises valdkonnas on laia silmaringiga.

Meie edu võti seisnes kindlasti ka selles, et

◆ Teie ees on Kihnu saare kõige helgemad pead! Mai alguses selgusid mälumängusarja „Kihnu lahtised II“ võitjad

Siin nad on:

I kohal võistkond „Fortuna“

II kohal võistkond „Veel selgub“

III kohal võistkond „Ond nao ond“

PALJU ÕNNE võitjatele! Suur tänu kõigile osalejatele ja mängu korraldajatele ning läbivijatele - Maie, Anna Maria ja Mihkel! Võitjad said kristallkarika, natuke maiustamist ning kõikide võidumeeskondade liikmed said auhinnaks Kihnu muuseumi kinkekaardid.

Järgmise vooruni!

Kuraga Maria

üritasime küsimustele läheneda loogiliselt ja jääda endale kindlaks, et esimene mõte on ikka kõige õigem. Fortuna meeskond tänab korraldajaid uute teadmiseni viimise ja põneva ürituse korraldamise eest!

Pärna Triinu

Otsime Kenäsid kodusid

◆ Ootame ettepanekuid hea-korrakonkursi tiitlile „Kenä kodo“ **kuni 15. augustini**.

Autasu antakse välja kahes grupis- 1) eluhooned ja 2) ettevõtted, asutused.

Hinnatakse 1) terviklikku ruumimõju, 2) heakorda, 3) haljastust, selle seisundit, 4)

väikevorme, nende seisundeid ja 5) loodushoidu

Kinnistut, millele on konkursi võitja tiitel omistatud, ei saa uuesti esitada enne kolme aasta möödumist.

Eelnevalt tiitli pälvinud on kirjas valla veebilehel <https://kihnu.ee/kaunis-kodu> Tiitel

antakse välja majamärgina.

Autasustamine toimub suvelõpupeol.

Konkursi korraldamisel lähtutakse määrusest „Kihnu valla heakorrakonkursi „Kenä kodo“ läbiviimise kord“.

Kihnu vallavalitsus

Keretäüs kirikust

SÜE SÜDÄMEST NING ANNA LAHKÕ KÄEGÄ! Sedäsi kut-sus Pühä Niguli kohvik selle aasta kohvikutõ päävä Kihnu kiriku remonti toetama.

Meie suurõd rahamehed ei põlõ, aga oma tugõ saemõ kirikulõ pakku jõlmarahata tüegä. Liiviku Liivi ning Uiõ Juani Maire tegid saia ning rohelist salatid, Pärnä VeronikaTriinu-ga räämeruella, Kallasõ Ulvi rugipüüli leibä ning lihapulli, Uustalu Talvi ning Järve Elme lihapiruki ning kringelt, Koldõ Külli täõdetüd munõ, Tõnu Kristi ahjupieti.

Koldõ Ago küpsetäs muass lambaliha kuali ning porgan-diga. Juõma-aaks panimõ lava piäle maitsõvett, Lääne Vee-ra tõi nurmõnuku napsu ning kirikuärrä kirikuveini. Mõm-mina Ly, Pärnä Egon, Uustalu Jaanus, Koldõ Ago ning Kalla-sõ Vallo ValdoGA aitasid pen-ke, laudõ ning telgä sätmisel. Noodi Maie lainas muusiumi telki ning lubas meiti lahkõst muusiumiaitõs süemäriistu pestä.

Kirikuss siss pakuti teiss-muõdi toito – muinsuskait-

sõamõtist kaks prõuat riäk-sid uvilistõlõ kiriku ehitämi-se ning sisustusõ lugu. Et kiri-kud kihnlasõlõ tõest taris ond, näütäs sie, et selle päävä talitas isä Viktor lapsõ ristmist.

Meie ei märkäss kõiki inime-si, kissi meite juurõst läbi assid,

kogo lugõda, aga arvata võib, et üsä mjõtu sada.

Kui õhta annõtustõ purgi sisu kogo arvasimõ, oli tänu-tunnõ ette suur. Saemõ kogo neljäkohalisõ summa ning sie uõtab rahakappis luki taga õig-õd aega.

Sügä kummardus ning aiti-ma kõikõ lahkõtõ andajatõlõ! Egä südämest tehtüd annõtus tullõ kolmõkordsõlt tahakohe.

Kõik süemätegijäd ning abi-mehed – teite iest paluti järg-mise pühäbä umiku liturgial.

Kirikulaulajad

Fotod: Silvia Soide

Liivi lahe meretuulepark Eesti võimalus täita rohelise ajaloolase eesmärgid

Eelmise aasta lõpus nägi kogu Euroopa, kuidas mõjutab elektri hinda see, kui tarbimine ületab hooga tootmist ja käivitada tuleb kõige kallima toodanguga fossiilidel põhinevad elektrijaamad. Samas on aprillikuu päike näidanud, kuidas odava taastuvenergia turule lisandumine toob elektrihinna kiirelt alla.

Päike ja tuul on Eesti jaoks kõige odavamad ja kättesaadavamad suuremas mahus roheline elektri tootmise viisid. Sellepärast ka riiklik energia arengukava näinud ette, et taastuvenergiale üleminek põhineb tuulel ja päikesel. Seejuures peaks tuulest elektri tootmine juba lähiaastatel neli korda kasvama. Kui era- ja tööstusliku tootmise võimsusega päikeseparkide lisandub elektrisüsteemi hoogsalt, siis suure-

ma toodangu ja mõjuga tuuleparkide pole Eestisse ehitatud.

Praegu on taastuvenergia vajadus inimestel kindlasti rohkem meelel, kui aasta tagasi. Elektrihinnad on teinud selgeks, et fossiilidel põhinev elekter on kallis; Ukraina sõda on näidanud energiajulgeoleku tähtsust. Seda sugugi mitte ainult Eestis, vaid kogu Euroopas ja ka Euroopa Liidu tasemel, kust algavad ka meile olulised regulatsioonid ja rohepöörde soodustavad mehhanismid.

Eestis on tuuleolud head ja elektrit saab toota nii maismaal kui merel. Kõige odavam ongi elektrit toota maismaatuulepargis. Samas on nende puhul palju piiravaid tegureid – lähedus inimestele, looduslik häiring, riigikaitsele piirangud ning parkide toodang on väiksem ja vähem stabiilne

Foto: Shaun Dakin / Unsplash

Meretuulepargi arendaja kutsub kihnlasi arutelule

Saare-Liivi meretuuleparki arendav Utilitas Wind kutsub kihnlasi reedel, 8. juulil kell 11 Kihnu Rahvamaja fuajeesse, et kohvi- või teetassi taga anda vastused kõigile projektiga seotud küsimustele. Lisaks on arendajad infot jagamas laupäeval, 9. juulil Kihnu Mere Peo laadal.

„Praegu käivad meil koostöös teadlastega keskkonnamõju hindamise uuringud ja kindel on see, et meretuulepark sünnib ainult siis, kui saame seda teha minimaalse keskkonnamõjuga. Tahame kogu protsessi jooksul kaasata ja kutsuda panustama kohalikke elanikke. Loodame väga, et mõju kohalikule kogukonnale saab olla positiivne ja näiteks tänu tuulepargile piirkonda loodavate töökohtadega saavad koju naasta ka praegu välismaa vetel elatist teenivad kohalikud,“ rääkis Utilitas Wind juhatuse liige Rene Tammist.

Riigi plaanide kohaselt hakkavad meretuulepargi lähedal asuvad omavalitsused

saama ka iga-aastast tuulikutasu, mida saab kasutada vabalt valitud moel kohalike elanike elujärje parandamiseks.

Eesti asub tuuleenergia tootmiseks väga heas geograafilises asukohas. Siin on madalad rannikuveed, tugevad püsivad tuuled ning seega ka tuuleenergia arendamiseks palju sobilikke alasid. Tuuleenergia kasutuselevõtt on kulutõhus viis taastuvelektri tootmiseks ja elektrisüsteemi tulevikukindlaks muutmiseks. Üks 14 MW meretuulik toodab süsinikujalajäljeta ja odavat elektrit hinnanguliselt 21 000 majapidamisele.

Liivi lahte planeeritav Saare-Liivi meretuulepark hakkab tootma keskkonnasõbralikku kodumaist elektrit, mis panustab energia varustuskindlusesse ja aitab vähendada imporditava fossiilse kütuse hulka.

Tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve amet algatas Saare-Liivi meretuulepargi hoonestusloa menetlemise 2021. aastal

ning 2022-2025 toimub keskkonnamõju hindamine ja vajalike uuringute läbiviimine. Aastatel 2025-2027 toimub plaanide kohaselt projekteerimine ja ehitamine ning 2028. aastal võiks valmida tuulepargi esimene etapp liitumisele vastavas mahus.

KUTSE:

Kas tahad teada, mis seisus on Saare-Liivi meretuulepargi arendus? Tule ja küsi! Saare-Liivi meretuuleparki arendava Utilitas Wind meeskond on 8.07-9.07 Kihnus ja valmis vastama kõigile meretuulepargiga seotud küsimustele.

Reedel, 8. juulil kell 11 ootame inimesi Kihnu Rahvamaja fuajeesse, kus räägime projektist, pakume kohvi, teed ja suupisteid.

Laupäeval, 9. juulil osaleme Kihnu Mere Peo laadal, kus tutvustame meretuulepargi projekti ja suhtleme laadalistega.

Park on lohe- ja

kui merel. Merele tuulepargi rajamine on suur investeering, kuid samas oleks ka ainult ühe viie-kuuekümnene tuulikuga pargi rajamisel väga suur mõju.

Eestis on meretuuleparkidest kõige kaugemale arendatud Liivi lahe meretuulepark. See projekt on Eestis ainuke, millel on täidetud kolm olulist planeerimisprotsessi tingimust – hoonestusloa menetlus on algatatud, kehtiv mereala planeering näeb piirkonnas ette tuuleenergeetika arendamise ja kinnitatud on ka keskkonnamõtjude hindamise programm, mille järgi uuringud läbi viiakse.

Plaanide kohaselt saaks Kihnu rannikust lõunasse jääv park juba 2028. aastal tööd alustada ja toota poole Eestis tarbitavast elektrist. See tähendab, et ühe projektiga oleks Eesti 2030. aasta kliimaeesmärgid täidetud, suureneks varustuskindlus, avaneks uus ettevõtlus- ja tegevusvaldkond ning tekiks eeldused energia salvestamiseks näiteks vesinikuna.

Meretuuleenergia kasutuselevõtt tähendaks ühe täiesti uue tegevusvaldkonna avanemist Eestis ning looks uusi võimalusi ettevõtluses, hariduses, turismis aga ka energeetikas endas, kus tuulepargi toodang annaks tõuke salvestusseadmete kasutusele võtuseks.

Tuulepargi naaberomavalitsuste jaoks on kindlasti tähtis ka otsene tulu, mida tuulepargi toodangult saadakse. Praegu majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumis välja töötatud tuulikutasu seaduseelnõuga töö jätkub.

Seaduse jõustumine tähendaks, et Liivi meretuulepargi puhul saavad lähedased omavalitsused kokku aastas ca 1,4 miljoni euro suuruse lisaissetuleku.

Meretuulepargi rajamine nõuab ka väga suurt investeeringut ning kaasata tuleb väliseid partnereid. Selleks, et investorite abiga Liivi või ükskõik milline muu Eesti meretuule arendus ellu viia, on kõige olulisemana vaja selgust regulatsioonides ja riigi ning ettevõtjate rollides.

Samuti saab riik arendusi ja investeeringute siia jõudmist soodustada vähempakumistega, mis ei tähenda ulatuslikku subsidiumi, vaid minimaalse tulu tagamist perioodidel, kui elektri hind on väga madal. Kuna praegu on taastuvenergia arendamine kogu Euroopa fookuses, siis on mõistlik maksimaalselt kaasata ka Euroopa Liidu pakutavaid võimalusi ja vahendeid.

Praegu on Eestis käimas viis meretuulepargi arendust, kus tehtud aastatepikkune eeltöö ja põhjalikud uuringud. Liivi meretuulepark on täitnud mitmed planeeringu võtmekriteeriumid ja praegu on alanud põhjalik keskkonnamõtjude hindamine, mis kestab plaanide kohaselt järgmised kaks aastat.

Töötame selle nimel, et saaksime Liivi lahest rohelist elektrit juba enne 2030. aastat ning Liivi meretuulepargist saaks Eesti rohepöörde ja süsinikuvaba elektritootmise nurgakivi.

Margus Vals
Eesti Energia juhatuse liige

Meepäävä luulõvõistlusõst

Karksi Nuia Kultuurikeskus on juba kaks aastat kutsn lapsi luulõtama meest, mesinikest ning mesilästest. Selle talvõ suatsimõ Kihnu kuõli 5.-8. klassi lastõga kua oma luulõread Mulgimua puõlõ tiele. Maikuu akatusõs saemõ Karksi Nuiast kirja, et 5. klassi õpilasõ Uustalu Janete luulõtus ond tunnistõt murdõluulõ arvõstusõs kõegõ paramas.

Käõsime 20. mail meepiäljõnnõs tänupäävõl kua. Lapsi oli kohalõ tuln kõegist üle Esti, korraldajõtõ puõlt pakuti tänupäävõliste lõõtsapoesõtõ pillimängü ning-laulu. Sie oli kenädäst siätüd, et kõik ää märgitüd luulõtusõd kanti kua autoritõtõ puõlt ede. Meite Janete kenä kihnukielne luulõtus „Mesiläste tüe“ kõlas mulgi kultuurikeskusõ armsas saalis vägä jõlusast:

*Mesiläsed tegäd mett
magusamad kui suhkruvett.
Eriläsed uatvad piält –
grammi mett ei tulõ siält.*

*Mesilästel oma taru
sjõnna sisse ei sua karu.
Kis vääb tolmo, kis tieb kõrgi,
egäüihel omad värgid.*

*Taruss siss ond suur emä,
kõegõ tähtsäm tüe ond tämäl.
Emä munõb valmis munad
nendest uiõd pered tulad.*

žürii koosseisus Kätlin Vainola, Kristi Ilves, Mare Torim leüdis, et Janete luulõtusõs ond iästi ää seletet, kudas elu mesiläste taruss käüb.

Aitima korraldajõtõlõ, et ärgitässe lapsi kua murdõkiele luulõtama.

Õp Külli

Kuidas sõlmida sobiv energialeping?

Energiahinnad on tõusnud harjumuspärasest kõrgemaks ning sellega seoses on igal tarbijal tark läbi mõelda, kuidas saaks energiat säästa ning üle vaadata ka oma elektri- ja gaasileping. Turul on pakkumisel palju erinevaid pakette – kuidas valida endale nende seast see õige?

Elektripaketid jagunevad üldjoontes börsi- ja fikseeritud hinnaga pakettideks. Võib esineda ka osaliselt muutuva hinnaga pakette, mis koosnevad börsi- ja fikseeritud hinna kombinatsioonist. Elektrimüüjad pakuvad ka keskkonnasõbralikke rohelise energiaga pakette, mille puhul on elekter toodetud taastuvatest energiaallikatest.

Börsipakett sobib pigem inimesele, kellel on aastaring-selt stabiilne ja pigem väike tarbimine. Näiteks kui elad kaugküttega ühendatud korteris, kus on ka tsentraalne soe vesi, siis su talvine tarbimine võrreldes suvisega tõenäoliselt eriti ei muutu. Seejuures tasub tähele panna, kas pakettis sõltub hind kaalutud keskmisest börsihinnast või igal tunnil tarbitud elektrikogusest ja sellel tunnil kehtivast börsihinnast. Tunnipõhist elektri börsipaketti kasutades on tarbijal võimalik ka

tarbimist ajastada odava- ma hinnaga tundidele. Gaasi puhul tunnihinnale põhinevaid pakette ei pakuta, seal arvestatakse kuu keskmist börsihinda.

Fikseeritud pakett sobib neile, kes soovivad kindlust, et iga kuu on energiaarve sama suur. Seda on mõistlik kaaluda, kui oled suurem tarbija või näiteks kasvab külmade ilmade saabudes su energiatarbimine märgatavalt. Lisaks tasub fikseeritud paketti kaaluda, kui sa ei soovi või sul polegi võimalust börsihindade järgi oma tarbimist ajastada. Nüüd pakuvad energiamüüjad ka uusi pikaajalisi fikseeritud pakette, mille hind võib olla lühiajalistest teatud juhtudel odavam.

Kindlasti tasub endale elektri- või gaasimüüjaga leping sõlmida, sest selle puudumisel kasutatakse võrguettevõtja vahendatavat üldteenust. See ei ole kindlasti soodsaim variant, seega tasub kaaluda energiamüüjaga soodsama paketi sõlmimist.

Kas ja kuidas valida uus pakett?

Vaata üle oma praegune leping. Info selle kohta leiad oma energiamüüja kodulehelt või müüjaga suheldes.

Vaata üle ka oma energia- tarbimine ja mõtle läbi, kas

Hinnavõrdlus

elektripaketid
www.elektrihind.ee

gaasipaketid
www.gaasihind.ee

praegune pakett vastab sinu vajaduste ja rahaliste võimalustega. Oma tarbimisandmed leiab Eleringi veebilehe www.elering.ee e-teenindusest.

Võrdle erinevaid elektripakette veebiaadressil www.elektrihind.ee ja gaasipakette aadressil www.gaasihind.ee.

Kui hakkab silma sulle sobivam pakkumine, võta energiamüüjaga ühendust ning uuri täpsemalt senise lepingu muutmise ja uue lepingu tingimuste kohta.

Kui pakett on sulle soodsam ja tingimused sobivad, vaheta see välja.

Pea meeles! Kui soovid tähtajalise elektri või soojusenergia müügilepingu enne tähtaegselt lõpetada, võib osa lepingute puhul kaasne-da leppetrahv. Info selle kohta leiad oma kehtiva lepingu tingimustest.

Rohkem infot leiab veebiaadressil www.mkm.ee/energielepingud

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Kihnu saare neutraliseer

Eesti Loomakaitse Selts (ELS) koos heategijatest veterinaaride ja valla töötajatega korraldasid kasside steriliseerimise ja kastreerimise aktsiooni Kihnu saarel. Eesmärgiks oli vältida saarele tekkinud kassikolooniate suurenemist.

Mullu sügisel pöördus Eesti Väikeloomaarstide Seltsi (EVS) poole Kihnu saare valla assistent Maarja Karjam. Mureks oli hulkuvad kassid, kes vaikselt saare enda kätte võtavad. Suur osa Kihnu loomaomanikest peab kasse vabapidamisel, kuid seejuures ei lasta oma lemmikuid steriliseerida või kastreerida

EVS pöördus murega oma korda Eesti Loomakaitse Seltsi poole. ELS alustas läbirääkimisi vallaga. Vald mõistis olukorda, kuid kohalikul omavalitsusel puudusid vahendid kolooniatega tegelemiseks. Eesti Loomakaitse Seltsi otse-seabistamise juht jagas muret ka loomaarst Tiina Toometiga, kes ei olnud nõus laskma olukorral halveneda ning nõustus loomi aitama isiklikest vahenditest.

Toomet leidis veterinaaride kogukonnast veel 10 heategijat Pärnu Väikeloomakliinikust, Viljandi Männimäe, EriVet ja Tiina Toometi loomakliinikust. Lepiti kokku, et juuni

KIHNU VALLAVALITSUSES

- ◆ Anti luba avaliku ürituse „Kihnu Kere-täis“ korraldamiseks 4. juunil;
- ◆ Määrati tänavakaubanduse korras kauplemise kohad, müügipileti vorm ja hind;
- ◆ Kuulutati välja sadamaturu müügilet-tide ning rendi- ja muude teenuste müügi-kohtade taotlemine;
- ◆ Anti luba avaliku ürituse „Ala(s)ti Pal-miste“ korraldamiseks Rooslaiu talus 25.

juunil;

- ◆ Lükati tagasi riigihankel „Kihnu val-la kruusateede pindamine koos etteval-mistustöödega 2022“ tehtud pakkumine, kuna see ületab hankelingu eeldatavat mahtu;
- ◆ Ettevõtlustoetuste hindamiseks moo-dustati hindamiskomisjon koosseisus: esimees Egon Vohu, liikmed: Külli Laos, Piret Uibu ja Õie Merimaa;

- ◆ Kinnitati ettevõtlustoetuste taotlusvoo-ru tulemused. Rahuldati järgmised pro-jektid:

- ◆ FIE Raimo Laos projekt „Kutseliseks kalapüügiks vahendite soetamine“, sum-ma 920,6 eurot,
- ◆ Kihnu Rüübe OÜ projekt „Kihnu Rüü-be OÜ tootmisruumi sisustamine“, sum-ma 1010 eurot,
- ◆ Rooslaiu talu OÜ projekt „Külmvitriin“,

toimus ulatuslik hulkuvate kasside imise aktsioon

keskpaigas püütakse hulkuvad kassid kinni ning vaktsineeritakse, kiibistatakse, steriliseeritakse ja kastreeritakse.

Seltsi ja Kihnu vallavalitsuse töötajad koos kahe saare loomasõbraga asusid 19. juunil kasse püüdma. “Ühel õuel oli umbes 30-pealine koloonia. Igal sammul kõndis vastu kass, kuid kõik olid metsikud ega soovinud inimkontakti. Mitmed kassid olid silmnähtavalt haiged. Konkreetsest õuelt õnnestus meil kinni püüda umbes pooled,” sõnas ELS otseseabistamise juht Elis Järvasoo. Päeva jooksul püüti kolmelt eri õuelt kokku 27 kassi.

“Raske on öelda Kihnu kodutute kasside koguarvu, kuid meie andmetel jäi püüdmata vähemalt 30,” lisas Järvasoo.

Esmaspäeval saabusid loomaarstid ja nende abilisid. Valla kaks kontorit tehti ümber operatsiooniruumideks, valgustuseks päevavalgus- ja pealambid.

“Eesti Loomakaitse Seltsiga rääkides tuli jutuks Kihnu kasside olukord ja seltsi soov nad sel suvel ära lõigata.

Meie kliinikul on kolmekümnes sünnipäev, aga tähistamiseks polnud ühtegi head ideed ja polnud ka tuju pidutseda. Nii tekkiski mõte tähis-

tada juubelit hoopis heategevusliku väljasõiduga. Kolleegid sõpruskliinikutest (Männimäe LK, Erivet ja Pärnu VLK) löid kohe kampa ja siis polnudki enam muud kui meie poolt varustus autodele laadida, iga kliiniku vabatahtlikud Munalaiu sadamasse kamandada ning ELS-i poolt kassid kinni püüda.

Kõik sujus üllatavalt hästi. Süsteem, kes mida teeb, loksus esimese tunniga paika. Igaüks teadis oma kohta ja rolli ning lõppkokkuvõttes kulus isegi vähem aega, kui olime plaaninud. Jõudsime Kihnu koolimajas enne ärasõitu veel maitstva eine võtta,” kommenteeris loomaarst Tiina Toomet.

Lisaks töid ka kohalikud elanikud kastreerima või steriliseerima oma kasse ning viie töötunni jooksul õnnestus neutraliseerida 34 kassi. Steriliseeriti 17 emast kassi, kellest 8 olid tiined.

“Kaheksal tiinel kassil oli kõhus vähemalt 34 loodet. Oletame, et pooled loodetest oleksid sündinud emased ning iga emane oleks saanud viiepealise pesakonna. Ainult need pojakesed oleksid võinud järgmiseks kevadeks tuua ilmale 85 kassi,” nentis Järvasoo.

Steriliseeritud ja kastreeritud kassid viidi peale toibumist tagasi taludesse, kus nad on

harjunud elama ning neil hoitakse silm peal.

“Kihnu kassikolooniad näitavad suuremat probleemi, milleks on inimeste vähenenud teadlikkus steriliseerimise ja kastreerimise vajadusest.

Kahjuks levivad kohati veel arvamused, et emane kass peab saama pesakonna või opereeritud kass ei püüa enam hiiri. Samuti on uskumused, et kass peabki elama küünis, saama järglasi ning neid tuleb toita.

Kassikolooniad saavad alguse ühest või kahest isendist, keda hakatakse toitma. Loomad saavad kontrollimatult järglasi ning varsti ongi paarist kassist saanud mitmekümne pealine koloonia. Kodutust loomast tuleb koheselt teavitada kohaliku omavalitsust või varjupaika. Nii hoiame ära võimaluse kolooniate tekkeks,” tõdes Järvasoo.

Kodutute kasside probleemi lahendamiseks sai tehtud hea algus, kuid neutraliseerida õnnestus umbes kolmandik kõikidest hulkuvatest Kihnu kassidest. Jätkevad läbirääkimised valla, seltsi ning loomaarstide vahel, et kasside poolt vallutatud saar saada tagasi inimeste kontrolli alla.

Agnes Blank,

Eesti Loomakaitse Seltsi kommunikatsiooni- ja turundusjuht

summa 739,50 eurot.

◆ Kinnitati tegevustoetuste taotlusvoor tulemused. Rahuldati SA Kihnu Kultuuri Instituudi projekt „Kihnu käsitööpood kutsus suvel“, summa 1300 eurot ja rahuldumata jäeti MTÜ Saku Lauluselts projekt „Saku segakoori Tuljak esinemine Kihnu keretäis kohvikutepäeval 04.06.2022“, kuna tegevus ei toeta toetusfondi korra eesmärke;

◆ Tunnistati kehtetuks Kihnu Vallavalitsuse 08. juuni 2020 määrus nr 2 “Tänavakaubanduse ala määramine”

◆ Kuulutati uuesti välja riigihange “Kihnu valla kruusateede pindamine koos ettevalmistustöödega 2022”;

◆ Kinnitati hajaasustuse programmi 2022 taotlusvoor tulemused;

◆ MTÜle Kihnu Selts anti luba avaliku ürituse Kihnu SaunaFest korraldamiseks

18. juunil.

◆ SA Kihnu Kultuuriruumile anti luba avaliku ürituse „Kihnu Mere Pidul“ korraldamiseks 8.- 9. juulil.

KIHNU VALLAVOLIKOGUS

◆ Kinnitati Kihnu valla 2021. majandusaasta aruanne (võimalik tutvuda valla veebilehel).

Tänapäev Pärnus

Meil oli üks vahva päev. 3. juunil külastasime Pärnu Muuseumi Pihlaka Mia ja Mömmina Anna-Liidiaga. Tegemist oli Pärnumaa omavalitsuste koolide tänapäevaga tublidele õpilastele ning õpetajatele. Üritus oli pidulik ja uhke ning tekkinud positiivseid emotsioone jagus kooliaasta lõpuni.

Õpetaja Õie

Põhjendused, miks koolijuht Jana Ruubel tänapäevalised välja valis

Kihnu Kool 7. klass Anna-Liidia Lilles

Anna-Liidia on väga hea õppeedukusega õpilane. Ta on sel aastal edukalt esindanud Kihnu Kooli kolmel maakondlikul olümpiaadil - parim tulemus 6.-8. koht inglise keeles. Lisaks sellele osaleb ta aktiivselt õpilasesinduse töös ning lööb kaasa kõikides üritustes ja tegemistes nii koolis, kui väljaspool kooli. Anna-Liidiale võib alati ja igas olukorras loota.

Kihnu Kool 7. klass Mia Vesik

Mia on väga hea õppeedukusega õpilane ning aktiivne õpilasesinduse liige. Ta on sel aastal edukalt esindanud Kihnu Kooli kolmel maakondlikul

olümpiaadil. Lisaks sellele on Mia Kihnu Kooli bändi „Akkab Luõma“ liige ning mängib bändis kitarri. Aprilli lõpus osaleti Viljandi Pärimusmuusika Aidas toimunud konkursil Noor Pärimusbänd ning toodi koju eripreemia. Mia on õpilane, kes teeb palju ja jõuab palju.

Kihnu Kool loodusainete õpetaja Õie Merimaa

Õie julgustab ja motiveerib õpilasi osa võtma erinevatest loodus- ja täppisteaduste ning digipädevuste arendamise konkurssidest ja projektidest. Innustab õpilasi olema ettevõtlik. Õpetaja Õie on positiivse ellusuhtumisega ja hoolib väga oma õpilastest ja kolleegidest.

Fotod: Silvia Soide

Lastekaitsepäeval 1. juunil said kõik lapsed ja lapsemeelsed end Eliise abil erinevateks tegelasteks maskeerida. Koos vaadati Pärnu tantsukooli Black and Brownie meeleolukat esinemist ning söödi pehmet jäätist.

Fotod: Silvia Soide

Kihnu olümpiamängud toimusid 28. mail Vanarahvamaja platsil. Eliise oli ette valmistanud nii sportlike kui meelelahutuslikke mänge. Osalejad jagunesid riikideks ja esikoha võitis Kasahstani võistkond. Suur tänu kõigile osavõtjatele, kohtunikele, pealtvaatajatele, korraldajatele ja toetustajatele. Eripreemia ka ilmataadile, kes andis parima spordiilma.

Jaanitulel pidutsevad kihnlased nii kuis oskavad - oma lõbuks lauldakse jaaniaja laule ja tantsitakse hommikuni! Õnneks leidub veel puupaate, millest võimas lõke teha! Esmakordselt kuulutasime välja parima pühadeõlle konkursi, mille võitis Kastani talu õlu. Palju õnne ja häid pühi kõigile!

Fotod: Silvia Soide

Foto: Silvia Soide

17. juunil saime rahvamajas osa Krüspan/Mänd ja Villu Talsi rannikualade tuurist. Välisesinejad juhatas sisse kohalik talent Noodi Mirjam. Oli mõnus õhtu koos juttude, mälestuste ja hea muusikaga.

Eesti Jalgpalliliit korraldab igal aastal Kihnu laste rõõmuks jalgpallilaagri. Ka seekord kogunes 13.-17. juunil hulk noori jalgpallihuvilisi, kes nautisid kohapealset mängu ja ka ühepäevast reisi Tallinnasse A Le Coq Arenale.

Rinnavähi sõeluuringule kutsutakse tänavu rekordarv naisi

Tervisekassa alustab rinnavähi ennetuskampaaniaga „Ole oma rinna hoidja!”, mille raames kutsutakse naisi rinnavähi sõeluuringule ning juhitakse tähelepanu, et varases staadiumis avastatud rinnavähk on ravitav. Käesoleval aastal on sõeluuringule kutsutud ligi 84 000 naist.

Teatud vanuses naistel on rinnavähi sõeluuringul regulaarselt osalemine vajalik – oluline, et ka ilma kaebuste ja sümptomiteta naised uuringul käiksid.

Igal aastal saab Eestis rinnavähi diagnoosi ligi 1000 naist. Avastatud haigusjuhtude arv on kõige kõrgem Harjumaal ja Ida-Virumaal, kus diagnoosi saab vastavalt 400 ning 100 naist aastas. Rohkem kui neljandik naistest saab oma diagnoosist teada tänu sõeluuringule. Mida varem rinnavähk avastada, seda edukam on ravi ning haigusest jagu saamise tõenäosus.

„Rinnavähi sõeluuringul osalemine on muudetud naiste jaoks võimalikult mugavaks. Rinnauuringuid korraldavad kõik suuremad Eesti haiglad ja rinnakliinikud. Lisaks sõidavad ringi mammograafiabussid, mis külastavad aasta lõpuni erinevaid Eesti piirkondi, peatudes nii suuremates linnades kui ka väiksemates kohtades. Esmakordselt saadame naistele ka SMS-teavituse bussi jõudmisest tema elukoha piirkonda,” ütles Tervisekassa juhatuse liige Maivi Parv.

Rahvusvahelised uuringud näitavad, et sõeluuringute korraldamine on efektiivne, kui sellest võtab osa vähemalt 70% sih-

trühma naistest. 2020. aastal osales rinnavähi sõeluuringul 54% kutsutud naistest, möödunud aastal kerkis hõlmatus 60%-ni. Kuigi aastate jooksul on rinnavähi sõeluuringu osalemisprotsent kasvanud, on naiste tervisekäitumises veel vajalikud olulised muutused. Samas paistavad juba täna silma maakonnad, kus sõeluuringul käimine on heal tasemel. Kõige aktiivsemad sõeluuringul osalejad on Saare maakonnas, kus eelmisel aastal käis uuringul 72% naistest. Maakondade võrdlustabeli järgi on Pärnumaal just rinnavähi sõeluuringutes osalemine võrreldes teiste maakondadega väga madal.

„Rinnavähi sõeluuringuga on võimalik salakaval haigus avastada enne, kui see jõuab kaebuste näol endast märku anda ja organismis levima hakata. Seepärast on väga oluline, et sõeluuringul käiakse regulaarselt ja ka juhul, kui vaevused puuduvad,” sõnas Parv.

Eestis oodatakse rinnavähi sõeluuringule 50–69-aastaseid naisi iga kahe aasta tagant. 2022. aastal on tasuta sõeluuringule oodatud ravikindlustatud ja ravikindlustamata naised sünniaastaga 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970 ja 1972.

Lisaks ravisutustele on võimalik rinnavähi sõeluuringut teha ka mööda Eestis ringi liikuvates mammograafiabussides. Sõeluuringut teostavate ravisutuste kontaktid ja mammograafiabusside ajakava leiab: <https://www.haigekassa.ee/soeluuring-kontaktid>.

Oluline on teada, et sõeluuringu osa-

Uuringud Pärnus ja Kihnus:

Sõeluuringule saab minna

Pärnu haiglas

(registreerimine tel: 447 3511 või 447 3300).

Mammograafiabuss on

Kihnu perearstikeskuse

juures 26. juulil,

tel 600 3155

Pärnu Pärnu Port Artur 2 ees, Lai 11,

31.10.2022 - 04.11.2022,

tel 627 4470

lemiseks ei ole vaja jääda kutset ootama. Kutse sõeluuringule on leitav ka patsiendiportaalist www.digilugu.ee (Terviseandmed - Saatekirjad). Sihtrühma kuuluvad naised võivad endale sobivasse tervisehoiuasutusse uuringuaja broneerida igal ajal.

Soovitame ennast kontrollida regulaarselt ka neil naistel, kes käesoleva aasta sihtrühma ei kuulu. Selleks tuleb pöörduda oma pere- või naistearsti poole, kes kontrollib teie tervist ja vajadusel suunab saatekirjaga rinnauuringule. Teine võimalus on broneerida aeg rinnakabinetti, kuhu saab pöörduda ilma saatekirjata ja tasuta (visiiditasu 5 eurot). Rinnakabinetti on oodatud igas vanuses naised, kel on küsimusi või probleeme rindadega.

Rohkem infot rinnavähi sõeluuringu kohta leiab: <https://soeluuring.ee/rinnavahk>

Karmen Vesselov,

Pärnumaa rahvatervise ja turvalisuse spetsialist

Mida teha kui pärandvara hulgas on relv?

◆ Teave relvaomaniku surmast jõuab rahvastikuregistri kaudu lubadeametnikuni, kes teeb piirkonnapolitseinikule tööülesandeks relv(ad) ja laskemoon politseisse hoiule toimetada.

Piirkonnapolitseinik võtab lähedastega ühendust ja lepib kokkusaamise aja kokku.

Relva ja laskemoona üleandmine/vastuvõtmine toimub nende asukohas.

Piirkonnapolitseinik vormistab kohapeal kahes eksemplaris relva ja laskemoona üle-

Täiendavat infot ja lubadeametnike kontaktid leiab

<https://www.politsei.ee/et/juhend/relvaluba-fueuesilisele-isikule>

andmise-vastuvõtmise akti. Üks eksemplar aktist jääb politseile, teine üleandjale.

Lähedased teavitavad pärimismenetluse käigus notarit, et pärandvara hulgas on relv(ad) ja laskemoon.

Alates pärandi vastuvõtmise

päevast kolme kuu jooksul on pärijal õigus:

◆ Esitada taotlus päritud relva kohta relvaloa saamiseks, relva laskekõlbmatuks muutmiseks või selle laskekõlbmatuse nõuetele vastavuse tuvastamiseks (lisandub riigilõiv). Relva de laskekõlbmatuks muutmise töid teostavate firmadega peab ise ühendust võtma ja teenuse tellima. Peale teenuse tellimist saab politseis vormistada relva laskekõlbmatuks muutmise taotluse. Relva laskekõlbmatuks muutmise maksumus

oleneb relvast ja tehtava töö suurusest.

◆ Võõrandada päritud relv ja selle laskemoon relvaseaduses kehtestatud korras (riigilõiv puudub ja pärija leiab ise relvale ostja).

◆ Samuti on võimalus esitada politseile vabas vormis avaldus relva hävitamisele saatmiseks. Lisaks tuleb meelde, et leides relva või laskemoona tuleb sellest teavitada koheselt politseid helistades 112.

Politsei

Metsamaa pärimustalu

JUULI 2022

R 1.07
Kohvik avatud kell 19-22

L 2.07
Kohvik avatud kell 14-22
19.00 Teater

8.-9.07
Metsamaa kohvik sadamas
Kihnu Mere Peol

R 15.07
Kohvik avatud alates kell 14.00

KELL 21.00 TANTSUÕHTU

Muusikat teevad
MARGUS JA JANE

Pilet 7€ / 5€
(täiskasvanu/õpilane)

L 16.07
Kohvik avatud 14-22

R 22.07
Kohvik avatud 19-22

L 23.07
Kohvik avatud 14-22

L 30.07
Kohvik avatud 14-22

Registreerumine kestab kuni 22. juuli 2022

vaata täpsemat infot www.kultuuriruum.ee

Hind kihnlasele on **45 €**

Mandrikihlasele on hind **90 €**

Huvilistele mandrilt **180 €**

**hinnas sisaldub käibemaks*

Hinnad sisaldavad toitlustust, majutust, pilliõpet, juhendamist ja vaba aja tegevusi.

Oodatud on nii lapsed kui täiskasvanud!

Väikesed kuni 8-aastased tulevad laagrisse koos lapsevanema või täiskasvanud saatjaga ning nende tunnid on kohe hommikul, st 10st kella 11.15ni saavad nad 2 pillitundi.

Pärast vabaajategevusi lähevad nad koju.

REGISTREERUMISEL ANDA EELNEVALT TEADA, KUI ON SOOV ÕPPIDA NOOREMATEL KUI 8-AASTASED.

Põhiõpe on alates 8. eluaastast või siis, kui ta on mänginud pilli vähemalt 1-2 aastat.

Individuaaltunde tunniplaani ei panda, võimalik eraldi kokkuleppel õpetajaga väljaspool tunniaegu.

Põhipillid on: VIUL, AKORDION, KITARR, KARMOŠKA ja UKULELE.

Kui on piisava huvi proovida ka MANDOLIINI ja/või EESTI LÕÖTSA, saame ka nende pillidega tutvust teha.

PS! Laagris pannakse kokku ka bänd!

Laager on nutivaba ehk siis hommikul telefonid lähevad puhkama ja õhtul saab need tagasi!

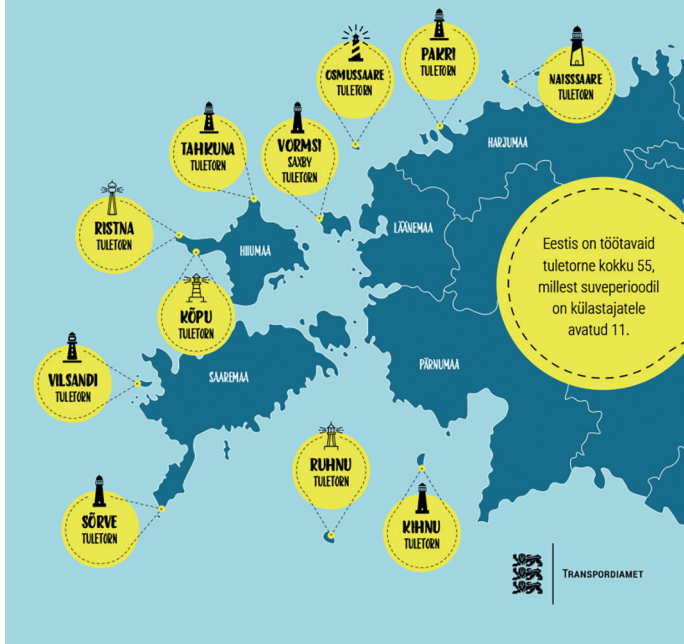
Tere tulemast laagrisse! :)

Pillilaagri toimumist toetavad:

1. JUULI RAHVUSVAHELINE NAVIGATSIOONIMÄRGI PÄEV

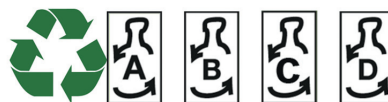
KÜLASTA TULETORNE SEL PÄEVAL TASUTA

KIHNU JÄÄTMEJAAM ja TAARAPUNKT on avatud

ESMASPÄEV	9.00 - 17.00
TEISIPÄEV	suletud
KOLMAPÄEV	suletud
NELJAPÄEV	9.00 - 17.00
REEDE	9.00 - 17.00
LAUPÄEV	9.00 - 15.00
PÜHAPÄEV	suletud
RIIGIPÜHADEL	suletud

airok Samas müüa gaas!
INDUSTRIAL GASES

Kihnu Majanduse osühing, TELEFON 4420 220, registrikood 11187384,
Linaküla küla, Kihnu vald, majandus@kihnu.ee

**MERE GA
SINASÕBRAKS!**

**EELREGISTREERIMISEGA
PÄEVALAAGER**
7-16-AASTASELE LASTELE JA NOORTELE.

5 päeva jooksul omandatakse algteadmised purjetamisest, kajaki ja SUP-lauaga sõitmisest, lohesurfist ning purjelauast. Samuti on oluline osa teadmistel veeohutusest. Koolitus toimub E-R kaks tundi, kell 10-12 või 13-15. Osalustasu 60 eurot.

11. juuli - 16. juuli
18. juuli - 23. juuli

Kihnu

1-TUNNINE KIIRKURSUS LASTELE JA TÄISKASVANUTELE
Tööpäeva õhtuti kell 16-19 ning laupäeviti kell 10-19 oleme avatud kõikidele huvilistele, kes soovivad proovida erinevaid veesportivõimalusi. 1-tunnisele kiirkursusele võetakse elava järjekorra alusel, osalustasu 10 eurot.

Info ja registreerimine: meresober.ee - 372 5444 9462

HELGI SALLO 2. JUULI
KATRIN KARISMA kl. 19.00
ANNE VEESAAR **METSAMA**
PÄRIMUSTALU

Lavastaja Eero Spriiit
Kunstnik Jaak Vaus

PILETID PILETILEVIS,
PILETIMAAILMAS
JA KOHAPEAL!

VANA BASKINI TEATER

PRISMA NET

kaluritõpääväle pühendet vestival

Kogu peo vältel on külastajatele avatud MUUSEUM, KIRIK, TULETORN ja sadama KOHVIKUD.

REEDE, 8. juuli

17.00 Näituse avamine muuseumi juures
18.00 Toitlustajad avavad kohvikud SADAMAS

Sissepääs sadamas olevale peoalale piletiga alates 18.00
19.45 **MOOTORRATASTE PARAAD** Arumäelt sadamasse läbi Lemsi küla
20.00 **PEO AVALÖÖK** sadamas, avasõnavõttud, tänamine
20.15 **KIHNU PILLILASTE** tervitus
20.30 Kihnu naisrühm **PITSID PAISTVAD**
20.45 Kihnu noortebänd **AKKAB LUÕMA**
21.15 **KIHNU VIRVE** ja **PEREANSAMBEL**
21.45 Peaesineja ansambel **HELDENE AEG**
23.45 Tantsuks ansambel **ANNA MINNA**

LAUPÄEV, 9. juuli

9.00 **LAADAPLATSI AVAMINE:** käsitöö ja rahvusliku toidu laad
Mitmekülgne tegevused:
näomaalingud lastele; lastejooga;
Minifarm; akrobaatika; street workout; MTÜ Kihnu Surfiklubi (sup-lauad, võistlused jne).
Viikingiküla erinevad tegevused sadama alal;
11.00 Kihnu Muuseumi giidituur *tasuta*
12.00 Muuseumitund folkansambliga Kihnumua Kihnu Muuseumis *tasuta*
11.00-21.00 Kihnu Surfiklubi aerulaua laenutus Suaru Sadamas
11.00-14.30 külastajatele avatud Jõujaam, näitus kivilaevade hiilgeaegadest, filmiprogramm ja männikoorest purjelaeva voolimise õpituba MTÜ Kihnu Mere Selts eestvedamisel
11.30 Viikingite I demovõitlus lava ees
12.00 Lastejooga juhendaja Eliise eestvedamisel lava ees

Laupäeval on
Kihnus ajalooline
laev Delfin
Sõit 10 EUR in kord

12.30 Street workouti, akrobaatika, kalisteenika ja hea Eesti muusika sidumine – demo etteasted
13.00 Lumiste talu räimerullide õpituba Sadamaturul *tasuta*
13.00 Pastla töötuba Kihnu Muuseumis
eelregistreerimisega muuseum@kihn.ee
13.00-15.00 Kihnu Surfiklubi aerulaua eelsõidud
14.00 Viikingite II demovõitlus viikingite alal
14.30 Ülge suetsõtamisõ õpituba Kastani talus koos elupõlise hülgeküti (endse aal väljämies) mälestustega ning karvakala küttimisest enne ja praegu.
Õpitoa maksumus kohapeal 10 € / in (*sularahas*)
Võimalus osta kohapealt hülgekonservi, õllesaija, hülgepirukaid jne.
Õpitoas osalemiseks vajalik eelregistreerimine hiljemalt 8. juuliks, 5662 8785 (Inger) või kihnugurme@gmail.com
18.00 Kihnu Surfiklubi aerulaua finaalsõit sadama akvatooriumis

Sissepääs piletiga sadamas peoalale alates 18.00

19.00 Street workouti, akrobaatika, kalisteenika ja hea Eesti muusika sidumine – demo etteasted
19.15 Viikingite III demovõitlus lava ees
20.00 Kihnu tantsude õpituba
21.00 Ansambel KIIORA ja Seto tantsude tantsimine
22.30 Peaesineja **TRAFFIC**
00.00 Tantsuks ansambel Nedsaja Küla Bänd

Kihnu Mere Peol toitlustavad
METSAMAA KOHVIK
SUARU KÖRTS CATERING
FOODIEHOUSE OÜ
KOOBAS

PÜHAPÄEV, 10. juuli

10.00 Jumalateenistus kirikus
12.00 Surnuaiapüha

KORRALDAD:

KOOSTÖÖS:

TOETAJAD:

Pärnu

Põitmeer

Juulikuu sünnipäevalapsed

1. mai

Eino Täll (Riissa) 81

3. mai

Rosaali Karjam (Mõnu) 87

2. juuli

Andreas Reinberg (Mahlametsa) 55

Eduard Köster (Koigu) 55

4. juuli

Katrin Kumpan (Niidu) 75

7. juuli

Salme Mätas (Meraste) 71

12. juuli

Arne Tapp (Tällemäe) 55

21. juuli

Maria Umb (Hiie) 72

25. juuli

Ella Saare (Palmi) 81

KIHNU KULTUURIKALENDER 2022

JUULI

- 2. juuli **TEATER** Metsamaal
- 2. juuli **SADA JA SEENED** Kurasel
- 4.-7. juuli **NAIVISTLIKU KUNSTI FESTIVAL**
Metsamaal
- 8.-10. juuli **KIHNU MERE PIDU**
- 11.-24. juuli **MERESÖBRA PURJELAAGER**
- 16. juuli **ansambel MaMa** Kurasel
- 23. juuli **ansambel Kapriiz** Kurasel
- 28. juuli **Hülged disko** Kurasel
- 29. juuli **Kurase Hülged + üllatusesineja**
Kurasel
- 30. juuli **Kihnu open** discgolfi võistlus
- 30. juuli **pidu + üllatusesineja**
Linaküla Rannahallis

AUGUST

- 1.-5. august **PILLILAAGER** Metsamaal
- 8.-10. august **KIHNU-RUHNU MÄNGUD**
- 20. august **PEREANSAMBLITE PÄEV**
Metsamaal
- 26. august **SUVELÕPUPIDU** Metsamaal
- 27. august **MÄNNÄKÄBÄ MARATON**

SEPTEMBER

- 1. september **1. KOOLIPÄEVA AKTUS** koolis
- 2. september **KIHNU KOOL 130,**
245 AASTAT HARIDUSELU
KIHNUS
- 30. september - 2. oktoober **KIHNU**
VIIULIFESTIVAL

OKTOOBER

- 22. oktoober **SALONGIÕHTU,**
esineb Marek Sadam
- 24.-26. oktoober **PÄRIMUSLAAGER**
Metsamaal

NOVEMBER

- 4.-5. november **Rahva- ja pärimusmuusika**
õpetajate erialapäevad

NB!!! Kavas võib tulla muudatusi!
Kõige värskemad infot saab -
www.visitkihnu.ee.

